

УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ У 2012 РОЦІ

ННДІУВІ – провідна наукова інституція в галузі українознавства, яка здійснює наукові дослідження й освітню діяльність, координує роботу українознавчих центрів України й зарубіжжя.

За висновками експертної комісії з проведення державної атестації науково-дослідних установ та згідно з наказом Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України від 1 жовтня 2012 р. № 175 Національний науково-дослідний інститут українознавства і всесвітньої історії атестовано з рейтинговою оцінкою 309 балів та віднесено до категорії «А4», що означає: ННДІУВІ має «високий науковий потенціал та визнання в Україні і світі, формує державну науково-технічну політику, впливає на науково-технічну політику галузей та має високий рівень розвитку і отриманих результатів наукової діяльності».

У 2012 р. в структурі ННДІУВІ функціонував 21 підрозділ, у т.ч. 14 наукових відділів та 2 відділення: «Кримська філія» та «Філія Гуцульщина».

Інститут має вагомий доробок, зокрема підготовлено: сотні книжкових видань; близько 70 номерів журналу «Українознавство» і томів «Збірника наукових праць»; сотні публікацій у різних періодичних виданнях України й зарубіжжя; щорічно проводяться міжнародні конгреси, науково-практичні конференції та міжнародні конкурси з українознавства для учнів загальноосвітніх навчальних закладів, студентів і молодих учених.

Наукова спільнота ННДІУВІ постійно обмінюється інноваційними проектами в процесі проведення міжнародних конференцій, семінарів, виставок. Під час обговорення та обміну думками, досвідом між науковцями інновації набувають нового змісту, більшої сили і ваги в суспільстві, охоплюють більші території та галузі науки. Протягом 2012 р. науковими співробітниками Інституту було виголошено 289 доповідей, із них 17 – на міжнародних семінарах та конференціях. Виникають умови створення єдиного світового ринку нових знань і новітніх технологій (завдяки Інтернету) як нового економічного ресурсу.

Наукова діяльність Інституту значною мірою відображена на Інтернет-сайті ННДІУВІ, інформація на якому регулярно поповнюється й оновлюється. Одним із пріоритетних завдань у цьому напрямі є створення якомога повнішої бази електронних ресурсів з українознавства.

Історія розвитку Інституту українознавства та всесвітньої історії засвідчує динаміку його інтелектуального поступу.

На ННДІУВІ покладені завдання з організації та координації наукових досліджень із проблем українознавства та всесвітньої історії; розроблення і впровадження новітніх технологій навчання; підготовки фахівців з українознавства; дослідження, вивчення генезису України і укра-

їнців в Україні і за її межами, феномену українського світу; дослідження стану, перспектив етно-, націє-, державотворення, матеріального, соціально-економічного, культурно-духовного, освітньо-наукового розвитку України; поширення інформації (знань) про Україну й українство у світі.

Основними пріоритетними науковими напрямками роботи установи у 2012 р. були:

- розвиток українознавства як основи формування світогляду народу, ідеології і політики суспільного розвитку та державотворення України;

- розвиток українознавства як фундаментальної, системної науки про Україну і світове українство;

- розробка теоретичних і практичних основ трансформування науки, освіти, педагогіки і культури в світлі завдань та перспектив розвитку України як суверенної, демократичної, конституційно-правової держави;

- організація та проведення фундаментальних та прикладних досліджень з пріоритетних напрямків сучасної науки у тісному зв'язку з підготовкою фахівців, наукових кадрів; широке використання інтелектуального потенціалу Інституту для забезпечення розвитку освіти, науки, культури на засадах наукової методології та тісного зв'язку з навчальним процесом;

- впровадження інноваційних технологій;
- координація вітчизняних та зарубіжних центрів українознавства;

- підготовка наукових і педагогічних кадрів з українознавства через аспірантуру;

- здійснення досліджень методом експедиційного українознавства;

- поширення і пропаганда наукових знань про Україну і світове українство.

Відповідно головною метою діяльності Інституту було і залишається проведення комплексних наукових досліджень з проблем українознавства, включаючи розробку його теоретико-методологічних засад; перспективних проблем націє-, державо- та культуротворення; дослідження філософсько-світоглядних трансформацій українського соціуму; освітніх аспектів самозбереження та розвитку українства тощо. Чільне місце в діяльності наукових співробітників ННДІУВІ посідає також впровадження наукових результатів у практику життєдіяльності українства як в Україні, так і поза її межами, зокрема в розвиток освіти; організація та проведення стажування фахівців з українознавства; підготовка й атестація науково-педагогічних кадрів з українознавства, надання організаційної, наукової та навчально-методичної допомоги відповідним інституціям, що працюють у сфері українознавства, тощо.

На жаль, у 2012 р. МОНмолодьспорту України заборонило залучати до роботи в ННДІУВІ провідних вчених України як сумісників з метою досліджень різноманітних українознавчих проблем.

Науково-педагогічні кадри (стисла аналітична довідка за останні три роки)

	2010	2011	2012
Усього наукових співробітників	94	94	93
Кандидатів	20	21	25
Кандидатів-сумісників	11	9	-
Докторів	5	6	7
Докторів-сумісників	12	10	-
Членів-кореспондентів	2	2	1
Доцентів	3	3	4
Професорів до 35-ти років	5	6	6
Кандидатів	8	8	11
Докторів	0	0	0

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 р. № 1719 «Про перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра» Міністерство освіти і науки України наказом від 06 грудня 2007 р., враховуючи необхідність якісної підготовки педагогічних працівників з цього напрямку, ввело в перелік напрямів (спеціальностей) спеціалізацію «українознавство».

У ННДІУ з 2004 р. розпочалася підготовка наукових кадрів зі спеціальності 09.00.12 – українознавство: історичні науки та філософські науки.

Щорічно Національному науково-дослідному інституту українознавства Міністерством освіти і науки України доводилися обсяги державного замовлення з підготовки наукових кадрів через аспірантуру за спеціальністю «Українознавство» (09.00.12).

Набір аспірантів за роками

Денна форма навчання	Заочна форма навчання	Здобувачі	Кількість захищених дисертацій
2004 р. – 5	2004 р. – 7	2004 р. – 4	
2005 р. – 5	2005 р. – 5	2005 р. – 5	
2006 р. – 5	2006 р. – 5	2006 р. – 3	
2007 р. – 5	2007 р. – 5	2007 р. – 0	2007 р. – 1 кандидатська
2008 р. – 5	2008 р. – 5	2008 р. – 0	2008 р. – 1 кандидатська, 2 докторські
2009 р. – 2	2009 р. – 3	2009 р. – 0	2009 р. – 5 кандидатських
2010 р. – 2	2010 р. – 5	2010 р. – 0	2010 р. – 4 кандидатські, 2 докторські
2011 р. – 2	2011 р. – 3	2011 р. – 1	2011 р. – 5 кандидатських

Понад державне замовлення вступили до аспірантури 3 чол. За 2007–2011 рр. захищено 20 дисертацій. Кількість аспірантів, які залишились працювати в Інституті, – 6. На сьогодні до захисту підготовлено понад 15 дисертацій. Станом на 31.12.2012 р. в ННДІУВІ навчається 26 аспірантів (з яких: на денній формі навчання – 8; на заочній формі навчання – 16; здобувачів – 2).

У 2012 р. до аспірантури на 1 курс не було зараховано жодної особи, оскільки МОНмолодьспорту України не дало своєї особистої згоди на здійснення набору, порушивши цим державне замовлення.

Тематичний план науково-дослідних робіт ННДІУВІ на 2012 р., що виконувався за рахунок коштів державного бюджету, затверджений директором Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії

та погоджений директором Департаменту ліцензування та наукової діяльності Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, складався з 3 науково-дослідних фундаментальних досліджень з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук та 4 науково-дослідних досліджень прикладного характеру з терміном виконання 2012 – 2014 рр. із загальним обсягом фінансування з державного бюджету на 2012 р. – 6 000 000 гривень.

Найвагоміші результати фундаментальних та прикладних досліджень і розробок

1. НДР «Україна і світове українство в системі українознавства. Українці в світовій цивілізації і культурі», керівник – д.філол.н., проф. П. Кононенко, державний реєстраційний номер 0112U003511, категорія роботи – фун-

даментальна, розрахована на 3 роки (2012 – 2014) виконання.

Підготовлена колективна монографія «Українська земля і люди. Український етнос у світовому часопросторі» (XV–XVIII ст.) (за ред. П. Кононенка), присвячена системному дослідженню актуальної, широкої і комплексної проблеми, пов'язаної з еволюційним розвитком українського народу в контексті світового цивілізаційного процесу. До реалізації цього унікального проекту було залучено 21 науковця – фахівців з археології, історії, етнології, філософії, філології, мистецтвознавства, правознавства. Це дало змогу всебічно підійти до розв'язання проблеми і ґрунтовно висвітлити такі аспекти НДР, як природничо-філософське бачення української землі, етногенезу українського народу з погляду антропології, археології, генетики, етнології та мовознавства.

Працюючи над НДР «Україна і світове українство в системі українознавства. Українці в світовій цивілізації і культурі», науковцям вдалося на основі сучасної методології дослідити еволюцію України і світового українства у XV–XVIII ст. Вийшов друком 2-й том (3 кн.) монографії «Українська земля і люди. Український етнос у світовому часопросторі» (51,49 ум.-др. арк., 736 с. та 24 кольорові сторінки-вкладки), індивідуальні монографії, наукові статті.

Вагомим значенням набули результати українознавчих експедицій, проведених науковими співробітниками відділення «Філія Гуцульщина». Узагальнено матеріали, зібрані в процесі понад 30-ти українознавчих експедицій, і поповнено ними науковий фонд відділення. Результати експедицій записані на відеоплівку та зняті на фото. Тематика українознавчих експедицій різнопланова. Це і дослідження Різдва свят, обрядів, Коляди на Гуцульщині; вивчення сільського та лісового господарства в гірських районах; експедиції з вивчення музичної творчості, діяльності народних умільців з виготовлення музичних інструментів; збору письмових та усних джерел з історії Гуцульської Верховинщини в умовах Гуцульського краю; кам'яних природних пам'яток з їх обмірами, описами і фотознімками даного об'єкта природи та історії, а саме: «Скельного святилища в Терношорах»; скельно-печерного святилища «Дідчі Церкви», (урочище Сурдуті); «Довбушеві комири та гора Довбушенка». На основі проведених досліджень у 2012 р. підготовлено та опубліковано 6 монографій, 1 інформаційно-аналітичний бюлетень, 1 посібник, 135 наукових статей, у т.ч. 17 – у міжнародних часописах, виголошено 91 доповідь на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях.

Виконання теми розпочалося у 2012 р. і має проміжний характер.

2. НДР «Українознавство в розбудові незалежної України: теоретико-методологічні проблеми науки та їх вирішення», науковий керівник – к.і.н., доц. Л. Токар, номер державної реєстрації 0112U003513, категорія роботи – фундаментальна, тема розрахована на три роки виконання (2012 – 2014).

Визначено концептуальні засади, структуру та опрацьовано джерельну базу узагальнюючої розробки – колективної монографії «Новітнє українознавство: концептуальні та теоретико-методологічні основи розвитку науки». Опубліковано: 1 довідник, 1 посібник, 36 наукових статей, у т.ч. 3 – в міжнародних часописах, загальним

обсягом 63,6 ум.-др. арк., в роботі над якими поглиблено концептуальні, теоретико-методологічні та понятійно-термінологічні основи розвитку українознавства в XXI ст.; вивчено процес становлення і розвитку наукових засад новітнього українознавства, розкрито їхню суть і значення для інституціоналізації комплексної системи знань про Україну та українців; поглиблено дослідження шляхів та засобів забезпечення органічної єдності розвитку українського народу й науки українознавства та впровадження її доробку в життя; розкрито сутність та визначено зміст наукового самопізнання, розроблено його інструментарій. Видання монографії «Новітнє українознавство: концептуальні та теоретико-методологічні основи розвитку науки» передбачається здійснити у 2013–2014 рр., яке буде узагальнюючим дослідженням з даної НДР.

У рамках виконання НДР упродовж 2012 р. тривала робота над підготовкою тексту наукового посібника «Наукові основи українознавства», створено його електронний варіант, при наявності коштів буде видано у 2013 р.

Вийшов друком довідник «Науковий інструментарій українознавця» (376 с., 28,09 ум.-др. арк.), у якому подається визначення сутності та змісту основних термінів і понять науки українознавства. Обсяг роботи, запланований на 2012 р., виконаний.

3. Прикладне дослідження «Створення контенту для навчально-методичних комплексів з української мови та українознавства для закордонних українських навчальних закладів», науковий керівник – д.філос.н., доц. Т. Кононенко.

Пріоритетним напрямом НДР – інформаційні та комунікаційні технології; пріоритетний тематичний напрям – інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Інтегровані системи баз даних та знань. Національні інформаційні ресурси. У межах виконання дослідження створено і впроваджено розробку «Модель визначення сертифікаційного рівня В2 з української мови». Новизна полягає в тому, що вперше в Україні було розроблене програмне забезпечення для визначення рівня володіння державною мовою (рівень В2). Розробка є інноваційною ще і тому, що дає можливість визначити мовні навички та вміння з усіх 5 мовних компетенцій (граматика, аудіювання, читання, письмо, мовлення). Науковий рівень розробки відповідає стандартам для сертифікації з мовної освіти, затвердженим Радою Європи. Практичне використання – діюча модель сертифікації може бути застосована як для громадян України, так і для осіб, які хочуть набути українське громадянство, легально працевлаштуватися в Україні тощо. Ця НДР є перспективною для державних установ, в сферу компетенції яких може входити визначення рівня володіння державною мовою тих чи інших осіб. Підготовлено 5 електронних версій навчально-методичних посібників.

4. Фундаментальне дослідження «Парадигмальні проєкції метанаривнів світових ідентичностей у дискурсивному просторі підручників з українознавства та всесвітньої історії», заст. наук. керівника – к.і.н. Л. Дідух.

Цим проєктом започатковано реалізацію дослідницького проєкту «Образ України та українців у сучасних зарубіжних шкільних підручниках з всесвітньої історії», що є першою в українській

гуманітарній науці спробою вивчення специфіки образу «українського» у сучасних європейських шкільних підручниках, з метою з'ясувати, які знання про Україну та український народ формують шкільні підручники у закордонних школярів, показати ступінь зацікавлення українознавчою проблематикою в неукраїнському освітньому середовищі. Зокрема, окреслено та зібрано джерельну базу дослідження: матеріали німецьких та хорватських підручників та робочих зошитів з історії, методичних посібників для вчителів історії, шкільних атласів з історії та географії та іншої навчально-методичної літератури; на основі зібраних джерельних матеріалів вивчено способи ретрансляції знаково-символічних інваріантів світових ідентичностей (на прикладі української).

Опубліковано два номери (XXIX та XXX) «Збірника наукових праць ННДІУВІ», наукові статті.

5. Прикладна НДР «Соціальні аспекти українського повсякдення XVI–XVII ст.», науковий керівник – к.і.н., доц. І. Ворончук.

Пріоритетний тематичний напрям – проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика. В результаті евристичного пошуку в ЦДІАК України (м. Київ) документального матеріалу з історії українського повсякдення XVI ст. протягом 2012 р. було віднайдено, скопійовано, набрано на комп'ютері та археографічно опрацьовано 190 актових документів, що висвітлюють соціальні аспекти повсякденного життя різних страт української людності XVI ст. Новизна проекту полягає у підготовці збірки «Документи та матеріали з історії повсякдення волинської шляхти XVI – першої половини XVII ст.» (10 ум.-др. арк.) та збірника «Документи з історії української родини XVI – першої половини XVII ст.» (2 ум.-др. арк.), що дає можливість з'ясувати різні сфери повсякдення: як матеріальні (навколишнє середовище, його освоєння, житло, їжу, одяг), так і нематеріальні, зокрема систему соціальних взаємостосунків як усередині окремих верств соціуму, так і поміж ними. Науковий рівень становлення нового напрямку досліджень з повсякденної історії України як окремої галузі українознавчих наук відповідає світовим аналогам, значимість та практичне застосування: видання документальних матеріалів розширить джерельну базу з українознавства. Підготовлені документальні видання та статті знайдуть відображення в загальних шкільних та вузівських курсах з історії України та українознавства, сприятимуть детальному вивченню цих проблем представниками суміжних гуманітарних наук: соціології, психології, демографії тощо. Опубліковано 1 монографію, 11 наукових статей.

6. Прикладна НДР «Українська культура в контексті світової. Традиції і сучасні тенденції розвитку в умовах трансформації та глобалізації», науковий керівник – д.і.н., проф. В. Борисенко.

Пріоритетний тематичний напрям – проблеми розвитку особистості, суспільства, демографія та соціально-економічна політика. Досліджено стан наукової проблеми у вітчизняній та зарубіжній історіографії; обґрунтовано необхідність усвідомлення значення культури та освіти у розвитку майбутнього суспільства, держави, нації, збереження національно-культурної самоідентифікації, що є пріоритетним напрямом науки у світі; визначено позитивні і негативні

чинники, що призводять до асимілятивних процесів у культурі повсякдення, надмірного культивування елементів масової культури. Обґрунтовано необхідність широкої інформованості молоді та інших категорій громадян з питань цілісного образу української національної культури через систему освіти усіх типів та мас-медіа; визначено особливості форм соціалізації молоді у межах функціонування сучасних і традиційних форм культурного спілкування; зосереджено наукові зусилля на осмисленні співвідношення між професійною і народною культурою, досягнень української культури як світового надбання; здійснено колективні та індивідуальні дослідження, зокрема опубліковано: 3 монографії, 52 статті у наукових виданнях та колективних монографіях. Організовано та проведено Міжнародну науково-практичну конференцію у форматі круглого столу «Проблеми культури в українознавстві. Традиції та сучасні тенденції розвитку».

7. НДР «Історія в українознавчому контексті навчально-методичних комплектів з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів», заступник наукового керівника – к.філол.н. А. Пономаренко.

Тематичний напрям НДР – інтелектуальні інформаційні та інформаційно-аналітичні технології. Створення й апробація моделі багатofункціонального електронного каталогу-покажчика навчально-методичної літератури з української мови для ЗНЗ із різноаспектним відображенням історичного контенту. На основі спеціально розробленої у межах НДР системи моніторингу навчальної літератури проведені інформаційно-аналітичні узагальнення про репрезентативні відомості з історії в НМК з української мови різних авторських колективів для ЗНЗ. Найбільш ефективною теоретичною розробкою в межах НДР є Концепція створення підручників «Українська мова» для 5–9 класів ЗНЗ (автор С.Єрмоленко), практичним застосуванням якої став підручник «Українська мова» для 5 класу ЗНЗ, що здобув 2 місце на Всеукраїнському конкурсі підручників у 2012 р. і буде використовуватись у навчальному процесі ЗНЗ з 2013 р. Підручник реалізує стратегічну мету – розкриває універсальну природу мови як засобу пізнання, міжособистісного та суспільного спілкування, засобу емоційно-інтелектуального впливу на особистість. Новизна розробленої концепції підручників полягає в дотриманні наскрізних тематичних ліній, обраних для кожного класу, наприклад, тексти вправ і завдання підручника для 5 класу орієнтовані на теми з українознавства; для 6 класу – на теми про видатних українців; у 7 класі в центрі уваги тема «Я – особистість» тощо.

Вийшов друком науково-методичний посібник «Конкурс з українознавства у парадигмі наукових досліджень: історія та сучасність» (315 с., 23,3 ум.-др. арк.).

Підготовлені до друку: довідкове видання «Українознавство в умовах розбудови незалежної України: бібліографія (1989 – 2012 рр.)» (224 с., 10,4 ум.-др. арк.); наукове видання – монографія «Національна художня словесність у системі українознавства IX –XVIII століть» (354 с., 20,9 ум.-др. арк.). Створена система тестових завдань (обсяг – 300 одиниць).

Підготовлено та здано у видавництво 1 підручник; опубліковано 4 посібники та 54 наукові статті.

Результати 7 НДР:

- опубліковано 10 монографій (285,49 обліково-видавничих аркушів);
- опубліковано 1 підручник з грифом МОН-молодьспорту (19,35 обліково-видавничих аркушів);
- опубліковано 19 навчальних посібників (320,07 обліково-видавничих аркушів);
- публікацій (статей) 316 (165,95 обліково-видавничих аркушів);
- опубліковано за кордоном 25 статей (12,04 обліково-видавничих аркушів).

Результати НДР впроваджуються у навчальний процес для подальшого їх використання під час розробки навчальних курсів у системі освіти, читанні лекцій для студентів, аспірантів; у підготовці наукових досліджень з українознавства; у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів, вищих навчальних закладах педагогічного спрямування; у розробці державних програм з утвердження та популяризації гендерної рівності в українському суспільстві не тільки в Україні, а й в українському зарубіжжі.

Зарубіжних видань, які мають імпакт-фактор з гуманітарних наук, на сьогодні немає. У зв'язку з долученням журналу «Українознавство» до «Пілотного проекту «Наукові журнали України в системі SCOPUS» був надісланий запит на входження до Проекту. Для входження в систему SCOPUS нами було отримано ISSN (як для паперового, так і для електронного варіантів). ISSN – Міжнародний стандартний серійний номер, який дає можливість ідентифікувати будь-яке періодичне видання незалежно від того, де воно було видано і якою мовою. Журнал «Українознавство» – єдине в Україні видання гуманітарного спрямування, яке має ISSN. За 2012 р. у журналі «Українознавство» опрацьовано й опубліковано 204 статті (123,2 ум.-др. арк.).

Молоді науковці (до 35 років) ННДІУВІ у 2012 р. мали змогу пройти наукове стажування за межами України:

– 6-місячне наукове відрядження до Мюнхенського університету Людвіга Максиміліана з метою підвищення наукової кваліфікації через реалізацію дослідницького проекту «Образ України та українців у сучасних німецьких шкільних підручниках з всесвітньої історії» у межах фундаментального дослідження за рахунок видатків загального фонду державного бюджету «Парадигмальні проєкції метанаративів світових ідентичностей в дискурсивному просторі підручників з українознавства і всесвітньої історії». Всі необхідні матеріали для успішної реалізації проекту було зібрано в Баварській державній бібліотеці, бібліотеці Мюнхенського університету Людвіга Максиміліана та інших бібліотеках Німеччини (замовлені до Мюнхена).

– Інститут інтердисциплінарних досліджень Варшавського університету надав можливість наукового стажування у Варшаві у квітні 2012 року. Під час наукового відрядження до Варшави протягом означеного періоду були здійснені пошук та опрацювання необхідних для виконання держбюджетної теми «Соціальні аспекти українського повсякдення XVI–XVII ст.» документальних джерел та літератури.

– Загребський університет (Хорватія) надав можливість пройти наукове стажування з метою опрацювання змісту хорватських шкільних підручників з історії та пошуку на їхніх сторінках

інформації українознавчого спрямування та вивчення системи освіти Хорватії.

Упродовж 2012 р. продовжена співпраця згідно з угодами про співробітництво між Національним науково-дослідним інститутом українознавства та всесвітньої історії та рядом українознавчих закордонних центрів, навчальних закладів, які були підписані раніше.

У 2012 р. налагоджена співпраця з Міжнародною мережею дослідників «Skarga-net» (США). Участь у дослідницькому проєкті «The Jesuits and the Making of Modernity in Early Modern Poland and East-Central Europe [Єзуїти і творення сучасності у Польщі та Центрально-Східній Європі ранньомодерного періоду]».

Добрі відносини встановлені з Мюнхенським університетом Людвіга Максиміліана. Проведено дослідницьку роботу з виявлення матеріалів у Головному баварському державному архіві, у фондах Баварської державної бібліотеки та Бібліотеки Мюнхенського університету Людвіга Максиміліана, які стосуються місії діяльності Товариства Ісуса на українських землях Речі Посполитої та у Московському царстві в останній чверті XVI – середині XVII ст.

Спільно з Українським Вільним Університетом (Мюнхен, Німеччина) проводяться дослідження з вивчення історії формування та складу архівних та бібліотечних фондів Українського Вільного Університету (УВУ) на підставі інформації, отриманої під час ознайомчої екскурсії по фондах УВУ. Укладено угоду про співпрацю між УВУ та ННДІУВІ.

Налагоджена плідна співпраця з Інститутом Георга Еккерта з міжнародного дослідження підручників. Проводиться зібрання матеріалів та надаються наукові консультації дослідникам Інституту з теми «Образ України та українців у сучасних німецьких шкільних підручниках із всесвітньої історії».

Гомельський державний університет імені Франциска Скорини запросив співробітників ННДІУВІ на Міжнародну наукову конференцію «Беларусь і сусідзі: шляхі фарміравання дзяржаўнасці, міжнацыянальнаыя і міждзяржаўныя адносінны», здійснена публікація наукових статей науковців ННДІУВІ у збірнику наукових праць Університету. Укладено угоду про співпрацю між Університетом та ННДІУВІ.

Польське історичне товариство запросило науковців ННДІУВІ для участі у міжнародному конгресі.

У Katholischer Akademischer Ausländer Dienst науковці Інституту були учасниками наукового семінару.

Загребський університет (Республіка Хорватія) надав можливість стажування у відділі історії філософського факультету Загребського університету науковому співробітнику ННДІУВІ. Було встановлено наукові контакти з доктором філософії, деканом філософського факультету Д. Борасом, начальником відділу міжнародних зв'язків Університету М. Швельо, викладачами історії Д. Аічічом, Д. Хатінцем, І. Гольдштейном, розпочато наукову співпрацю із завідувачем кафедри української мови та літератури Університету Є. Пашченком; опрацьовано комплекс літератури Національної університетської бібліотеки м. Загреб (Республіка Хорватія).

Хорватський державний архів (Республіка Хорватія) надав дозвіл на опрацювання фондів архіву, встановлені контакти з головою архіву М. Хурем.

Хорватський Інститут історії. Налагодження наукових контактів із доктором наук, співробітником Інституту З. Злоді, науковим співробітником Інституту С. Матковичем.

Союз русинів та українців Республіки Хорватія. Налагоджені особисті відносини, відбулася зустріч та домовленість про подальшу наукову співпрацю із колишнім головою організації С.Бурдою.

Співробітниками ННДІУВІ встановлені особисті наукові контакти з представниками українознавчих інституцій:

- ректором Українського Вільного Університету проф. Я. Мельник (Мюнхен, Німеччина);
- директором Науково-дослідного інституту німецько-українських відносин при УВУ проф. М. Шафовалом (Мюнхен, Німеччина);

- директором Гарвардського інституту українських студій С.Плохієм (Гарвард, США);

- колишнім директором Центру дослідження історії України ім. Петра Яцика Канадського інституту українських студій при Альбертському університеті З.Когутом (Едмонтон, Канада);

- керівником Історичного семінару кафедри історії Східної і Південно-Східної Європи Мюнхенського університету Людвіга Максиміліана Г. Гаусманном (Мюнхен, Німеччина);

- співробітниками Інституту з міжнародного дослідження підручників Георга Еккерта (Брауншвейг, Німеччина);

- професором-емеритом історії Східної Європи Віденського університету, членом Австрійської академії наук, іноземним членом-кореспондентом НАНУ А.Каппелером (Відень, Австрія);

- директором Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика Канадського інституту українських студій при Альбертському університеті (Едмонтон, Канада) проф. Ф.Сисиним;

- директором Інституту україністики Тбіліського державного університету ім. І. Джавахішвілі проф. О.Баканідзе;

- Надзвичайним і Повноважним Послом України (2000), Постійним представником України при ООН проф. Ю.Сергєєвим.

Упродовж 2012 р. було підписано 6 міжнародних угод про співпрацю і 2 угоди про співпрацю з навчальними закладами України.

1. Білорусь, Гомельський державний університет імені Ф. Скорини. Мета угоди – створення та організація спільних науково-творчих колективів з розробки та здійснення наукових, культурологічних, просвітницьких проектів. Поширення гуманітарної інтелектуальної продукції (угода про співпрацю від 13 лютого 2012 р., термін дії 5 років).

2. Бразилія, м. Прудентополіс, Інститут св. Ольги. Мета угоди – творення інноваційного освітнього простору, що відповідає природній сутності, інтересам, мові й культурі, ментальності української нації з урахуванням принципів освітніх проблем сучасності та багатовікового досвіду українського народу (угода про творчу співпрацю, жовтень 2012 р., термін дії 5 років). Укладено додаткову угоду про співпрацю з Інститутом святости Ольги (м. Прудентополіс, Бразилія) щодо виконання двох проектів: 1) науково-освітній проект «Українська абетка»: посібник з українознавства для вчителів української мови Бразилії; 2) науково-освітній проект «Українсько-португальський розмовник». Триває підготовка навчально-методичних комп-

лексів для шкіл Бразилії. Розроблено структуру та концепцію українсько-португальського розмовника.

3. Канада, Університет Альберти, Едмонтон. Мета угоди – участь студентів Університету у IV Міжнародному конкурсі з українознавства для студентів та молодих учених у грудні 2012 р. 2 студенти Університету стали переможцями Конкурсу й отримали сертифікати.

4. Німеччина, Український Вільний Університет, Мюнхен. Мета угоди – створення та організація спільних науково-творчих колективів з розробки та здійснення наукових, культурологічних, просвітницьких проектів. Поширення гуманітарної інтелектуальної продукції (угода про творчу співпрацю від 10 жовтня 2012 р., термін дії 5 років).

5. РФ (Республіка Башкортостан), Міжрегіональна громадська організація «Наукове товариство українців ім. Т.Г. Шевченка». Мета угоди – партнерство в науково-освітній сфері (угода про наукову та творчу співпрацю від 23 серпня 2012 р.). У рамках угоди було проведено I Республіканський конкурс науково-дослідних робіт учнів загальноосвітніх та недільних шкіл Республіки Башкортостан «Історія та культура українців Башкортостану». ННДІУВІ видав сертифікати учням та керівникам за кращі наукові проекти.

6. Польща, Ягеллонський університет, Інститут географії і просторового господарювання (угода про співпрацю, листопад 2012 р.). Мета угоди – продовження співпраці у видавничій справі: видання «Гуцульського календаря» та журналу «Гуцульщина», на сторінках яких будуть розміщені статті наукових співробітників ННДІУВІ.

На основі угоди про творчу співпрацю між ННДІУВІ та Інститутом української мови НАНУ завідувач відділу стилістики та культури української мови д-р філол. наук, професор, член-кореспондент НАНУ С. Ермоленко здійснює наукове керівництво прикладною НДР «Історія в українознавчому контенті навчально-методичних комплектів з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів».

Спільно з відділом стилістики та культури української мови Інституту української мови НАНУ проведено Всеукраїнські наукові читання на пошану С. Я. Ермоленко (5 грудня 2012 р.).

Упродовж 2012 р. продовжувалася співпраця з Інститутом історії НАН України, Інститутом політичних і етнопольових досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, Українським інститутом національної пам'яті та ін. Науковці цих інституцій залучені до написання окремих розділів колективних наукових праць.

Упродовж 2012 р. проводилася робота з удосконалення Інтернет-сайту ННДІУВІ «Українознавство» та Інтернет-журналу відкритого доступу «Українознавство», відслідковувалися відвідуваність та релевантність у розрізі окремо взятих країн та проводився контроль за їх статистикою: відслідковувалися хіти та унікальні відвідувачі найбільш популярних сторінок та матеріалів; у е-бібліотеці сайту ННДІУВІ розміщені «Збірники наукових праць ННДІУВІ» (29–30 томи), а також публікації працівників Інституту; матеріали Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів ЗНЗ; викладено журнали «Українознавство» №4(41)-2011, №1(42)-2012, №2(43)-2012, №3(44)-2012: всього сторінок Word – 1031, PDF-файлів – 208, TXT-файлів – 208,

анотацій – 540 (українською, російською, англійською мовами).

В заключній частині узагальненої інформації Національний науково-дослідний інститут українознавства та всесвітньої історії звертається з проханням до Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України: припинити необґрунтоване втручання у науково-господарську діяльність національної установи; своєчасно забезпечувати нормативними документами виконання НДР: затвердження структури, штатних розписів тощо; відновити фінансування установи на рівні бюджетних запитів, адже при-

пинене надання коштів на комунальні платежі, утримання майнового комплексу, фінансування матеріально-технічної бази НДДКР, відрядження на наукову та експедиційну діяльність тощо; привести до виваженої відповідності документальний супровід наукової діяльності; вирішити питання про відновлення набору до аспірантури та роботи спеціалізованої ради за спеціальністю 09.00.12 «українознавство» (історичні та філософські науки).

Надія ІСТОМІНА
вчений секретар Вченої ради ННДІУВІ

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ НАУКИ, ІННОВАЦІЙ
ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ УКРАЇНИ
ДЕРЖІНФОРМНАУКИ УКРАЇНИ**

бульвар Т.Шевченка, 16, м. Київ, 01601
Тел. 287-89-22, факс 287-89-21
E-mail: agency@dknii.gov.ua
Web: http://www.dknii.gov.ua
Код ЄДРПОУ 37471818

19.02.2013 р. № 1/06-2-145-65

На № _____ від _____

Національний науково-дослідний
інститут українознавства та всесвітньої
історії

Про результати атестації

На виконання підпункту 54.1.1 Національного плану дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 12 березня 2012 року № 187, Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації проведено атестацію державних наукових установ, які повністю або частково фінансуються за рахунок державного бюджету.

За висновками експертної комісії з проведення державної атестації науково-дослідних (науково-технічних) установ та згідно з наказом Держінформнауки України від 1 жовтня 2012 року № 175 «Про затвердження результатів атестації бюджетних наукових установ» **Національний науково-дослідний інститут українознавства і всесвітньої історії** Міністерства освіти і наук, молоді та спорту України атестовано з рейтинговою оцінкою 309 балів та віднесено до категорії «А4».

Термін наступної атестації – 1 жовтня 2017 року.

Перший заступник Голови

Б.В. Гриньов

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРИЇ

Вх./Вих. № 15/01
"05" 03 2013 р.
Україна, 01135, м. Київ, вул. Ісвакьян, 18

Витяг з додатку до наказу Держінформнауки України від 1 жовтня 2012 року №175
«Про затвердження результатів атестації бюджетних наукових установ»

Результати оцінки розвитку діяльності наукових установ

№ п/п	Назва наукової установи	Галузева належність	Атестаційна оцінка	Категорія	Рейтинг	Класифікаційна оцінка
71.	Національний науково-дослідний інститут українознавства і всесвітньої історії	МОНмолодь-спорту України	A-309	A4	309	3,45

Додаток 7
до Порядку оцінки розвитку діяльності наукової установи

ВИЗНАЧЕННЯ
категорії наукової установи

Класифікаційна група наукової установи	Класифікаційна оцінка, бали	Рейтинг наукової установи, балів			
		100-150	151-250	251-350	351-500
I-II	2,61-5,00	Категорія В До категорії В належать наукові установи, що мають високий науковий потенціал і визнання в Україні, впливають на формування державної і галузевої науково-технічної політики, але демонструють невисокий рівень розвитку (динаміки) потенціалу і отриманих результатів наукової діяльності		Категорія А До категорії А належать наукові установи, що мають високий науковий потенціал та визнання в Україні і світі, формують державну науково-технічну політику, впливають на науково-технічну політику галузей та мають високий рівень розвитку і отриманих результатів наукової діяльності	
I	3,81-5,00	B3	B1	A3	A1
II	2,61-3,80	B4	B2	A4	A2

III-IV	1,00-2,60	Категорія Г До категорії Г належать наукові установи, що мають невисокий науковий потенціал, можуть бути провідними у сфері проведення досліджень, розробок, впроваджень конкретних видів наукової, технічної продукції або розробляють окремі складові частини комплексів, пристроїв, вузлів техніки та виконують разові замовлення, але при цьому демонструють низький рівень розвитку (динаміки) потенціалу і отриманих результатів його використання та є маловідомими у світовому інформаційному просторі		Категорія Б До категорії Б належать наукові установи, що мають нижчий порівняно з науковими установами, які належать до категорії А, науковий потенціал, але демонструють високий рівень розвитку та ефективність його використання, можуть формувати перспективну науково-технічну політику певного наукового напрямку, бути провідними у сфері проведення досліджень, розробок, впроваджень конкретних видів наукової, технічної, проектної продукції та виявляють активність в інтеграції до світового інформаційного простору	
III	1,41-2,60	G3	G1	B3	B1
IV	1,00-1,40	G4	G2	B4	B2